

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 31.12.2025 nr 8-1/10385-1,
JDM/26-0002/-1K
Meie 02.02.2026 nr 1.1-11/2-2

**Kriminaalmenetluse seadustiku ja
teiste seaduste muutmise seaduse
eelno (ametiprivileegid)
kooskõlastamine**

Austatud proua Pakosta

Rahandusministeerium kooskõlastab kriminaalmenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise eelno (ametiprivileegid) järgmise märkusega.

Euroopa Liidu AML paketist (EL määrus nr 2024/1624 preambula p-d 12 ja 143) tuleneb järgnev põhimõte: notarid, advokaadid, muud sõltumatud õigusteenuse osutajad, audiitorid, välised raamatupidamisteenuse osutajad ja maksunõustajad ei ole kohustatud esitama rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijale ametitegevuses saadud teavet, mille nad on saanud seoses kliendi nõustamise või esindamisega, sest sellele teabele laieneb ametisaladus. Teave ei ole ametisaladusega kaetud aga juhul, kui ametitegevuses osalev isik on kliendile nõu andnud rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil või on selle toimepanemises ise osalenud.

Kuigi eelnev puudutab täpsemalt rahapesu tõkestamise alaseid kohustusi ja järelevalvet, tuleks meie meelest seda põhimõtet kohaldada laiemalt ka kriminaalmenetluses (või vähemalt rahapesu ja terrorismi rahastamise kuritegude puhul).

Kui ametitegevuses osalev isik andis kliendile nõu selleks, et soodustada kuriteo toimepanemist või selle varjamist, ei tohiks selline teave olla ametisaladusega kaetud. Kuigi on oluline ametisaladust kaitsta, kaalub meie hinnangul ühiskondlik huvi kuritegude tuvastamise vastu üles huvi kaitsta ametisaladust juhtudel, kus ametiprivileegiga isik kasutab pahatahtlikult ära oma ametiprivileegi kuritegelikul eesmärgil. See on eriti oluline rahapesu ja terrorismi rahastamise kuritegude puhul. Esiteks on õigusteenuse osutajad ja notarid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisel väga olulised. Nad on tihti nn väravavahi rollis, sest nad annavad nõu või võimaldavad kliendil teha tehinguid ja alustada äritegevust, mis on vajalikud rahapesu ja terrorismi rahastamise toimepanemiseks. Teiseks on tekkinud uus globaalne kuritegelik skeem nimega „rahapesu kui teenus“, kus õigusteenuse osutajad teevad kurjategijatega koostööd rahapesu toimepanemisel. Seetõttu võivad ka ametiprivileegiga isikud võimaldada rahapesu ja terrorismi rahastamise kuritegude toimepanemist. Nendel põhjustel peame vajalikuks tagada, et ametiprivileegiga isikutel ei

oleks võimalust kasutada ametisladust kui ettekäänet, mille kättevarjus aidata kaasa kuritegude toimepanemisele või varjamisele.

Seega teeme ettepaneku lisada § 64¹ täiendav säte näiteks järgmises sõnastuses:
„Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6, 7 ja 8 nimetatud teave ei ole ametiprivileegiga hõlmatud, kui ameti- või kutsetegevuses tegutsev isik andis kliendile nõu kuriteo toimepanemise või varjamise eesmärgil või soodustas seda teadlikult oma kutsetegevusega.“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Virge Aasa 5885 1493
Virge.Aasa@fin.ee

Liina-Riste Pappel 5636 8346
Liina-riste.pappel@fin.ee